

2008. VII. évfolyam 2. szám (94.)

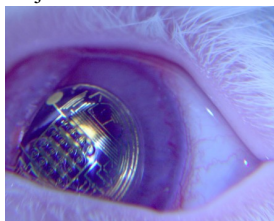

Kijelző a kontaktlencsében

Amerikai kutatók olyan kontaktlencsét fejlesztettek ki, amelyben nanoméretű áramkörök és miniatűr kijelzők vannak. A legnagyobb gondot nem az aprócska méret jelentette, hanem hogy az áramkör megfelelő flexibilitással rendelkezzen és hogy biztonságosan emberi szembe lehessen helyezni.

A kijelző három tized milliméter átmérőjű vörös ledekből áll, amelyek a kísérleti darabban még nem világítanak (bár működőképeseek).

Babak Parviz, a kutatás vezetőjének elmondása szerint: az elsődleges céljuk az volt, hogy a technológia működjön és teljesen biztonságos legyen. Aztán a gyártás során olyan termékeket és szolgáltatásokat találtak ki hozzá, ami a fejlesztőknek eszközbe sem jutna (hadászat, gyengén látók segítése). A prototípus csak néhány pontnyi információt jelenít meg, ám később akár az egész látómezőt lefedő kijelző építhető bele. *(forrás: www.index.hu)*

Magyar találmány

És egy másik kontaktlencsével kapcsolatos hír:

A hagyományos szemüvegek és kontaktlencsék nem a szem gyógyítását szolgálják, hanem csak korrigálják a látás hibáit.

A szem pihentetésére, a látás erősítésére és romlásának megelőzésére készült egy magyar találmány az úgynevezett VISOFIT szemtréner készülék. A szemregeneráló készüléket kúraszerűen javasolják használni, napi 5-40 percig. Pihenteti és tonizálja a szemet. *(forrás: 3. évezred)*

Nanoszálás szívgyógyítás

Egy amerikai vegyészcsoporthoz több éve dolgozik olyan nanoszálak fejlesztésén, amelyek meggyorsítják az emberi szövetek hegeseződését.

A szívinfarktus kezelésénél amfifil peptidokat adnak a szervezetnek (vízben és zsírban oldódó fehérje). Ezek hosszú nanoszálakat alkotnak, amelyek végeikkel képesek a sérült helyhez tapadni és elindítani a gyógyulást. *(forrás: 3. évezred)*

Náthás egerek

Brit kutatók génmódosítással olyan egeret hoztak létre, amelynek egyedei képesek a náthavírusról megbetegedni. Talán első pillanatra furcsának tűnhet a kutatás szükségessége, ám a kísérleti egerek segítségével megfázás elleni szer fejleszhető ki.

A náthát és az asztmás tüneteket kiváltó vírusok eddig csak az embert és bizonyos majomfajtákat voltak képesek megbetegíteni, így a kórokozókat nem lehetett egyszerűen vizsgálni.

„Ezzel a módszerrel olyan utak nyílnak meg az ellenszerek kifejlesztése előtt, melyek sok éven át el voltak zárva a kutatók előtt.” – mondta Sir Leszek Borysiewicz, az Egészségügyi Kutatótanács igazgatója. *(forrás: www.index.hu)*

Intelligens bevásárlókocsi

A Microsoft elektronikus kijelzővel szereli fel a bevásárlókocsikat. A vevők még otthon, az interneten összeállíthatják a bevásárlólistát, majd az áruházba érve hűségkártyájukkal megjelentetik a megvenni kívánt árukat. A kocsi kijelzőjén folyamatosan nyomon lehet követni, hogy mit kell még vásárolni, illetve a kosárba került termékek mennyibe kerülnek. Így akár sorban állás nélkül is egyszerűen kifizethetőek a vásárolt termékek.

És ha valaki megkérdezné, hol van ebben az üzlet? Nos, a kocsi összeköttetésben áll az áruházi rendszerrel, így a vevő útjába kerülő adott részleg hirdetőinek ajánlatait is megjeleníti a kijelző, valamint a korábbi vásárlások elemzésével a reklámozók számára meghatározza a potenciális vásárlók célcsoportját. *(forrás: www.origo.hu)*

Épül az új magánúrhajó

Bemutatták a Space Ship Two nevű magánrepülőgépet makettjét. A szerkezet a tervek szerint rendszeresen fog űrturistákat szállítani a világűrbe. A föld megkerülésére nem alkalmas az eszköz, de a leendő utasok a 110 kilométeres magasságból egész bolygónkat láthatják és a súlytalanságot is élvezhetik.

Gázkitörések a Holdon

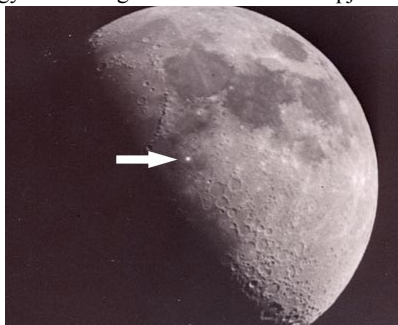
Égi kísérőnk, a Hold felszínén nagyon ritkán felfényléseket, elhalványodásokat lehet megfigyelni, amire még a tudósok sem találtak egyértelmű magyarázatot.

Már a XVII. és a XIX. században is dokumentáltak ilyen jelenségeket a csillagászok, de még a középkorból is ismerünk utalásokat az anomáliákra.

A jelenségre nehéz magyarázatot találni, de többféle teória létezik, kezdve a holdi vulkánoktól az elektrosztatikus kísérleteken át a meteorok Holdfelszínbe csapódásánál bekövetkező fényfelvillanásig.

Az Apollo-program során kiderült, hogy a jelenség legaktívabb helye az Aristarchus-plató, ami felett nagy mennyiségben figyelhető meg a radon 222-es izotópja is.

Egyes holdrengéses helyek szintén egybeesnek az anomáliák helyszíneivel (de ezzel kapcsolatban még nem végeztek alaposabb vizsgálatokat).

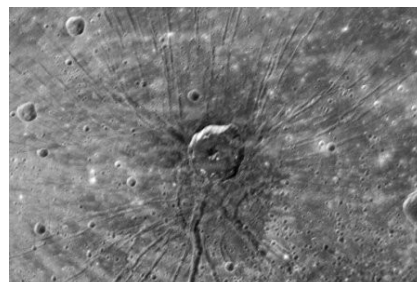

Most Arlin P. S. Crotts, a Columbia Egyetem kutatója és munkatársai a chilei Andokban lévő Cerro Tololo Observatóriumban egy Hold-figyelő távcsövet állítottak üzembe, amivel rendszeresen folytatnak megfigyeléseket ezekkel a jelenségekkel kapcsolatban.

Pók-kráter a Merkúron

2008. január 14.-én Merkúr közelbe érkezett a MESSENGER-szonda.

Számos olyan képet készített a bolygóról, amit eddig még nem láthattunk, mivel legutóbb 30 évvel ezelőtt járt

ember gyártotta szerkezet az égi objektum mellett, a Mariner-10 űrszonda. A MESSENGER által küldött képek és adatok elemzése még folyik, ám néhány érdekes újdonságot már most nyilvánosság elé tártak a kutatók.

A szonda – többek közt – becsapódási krátereket is fényképezett, amelyek egyáltalán nem hasonlítanak a Holdon megfigyelhető kráterekre. Az egyik legérdekesebb alakzatot Pók-kráternek nevezték el a becsapódás során keletkezett, középpontból induló sávrendszerű minta miatt.

A „pók” középpontjából több mint 100 keskeny és széles mederszerű árok indul ki.

A közepén elterülő 40 km-es kráterről nehéz eldönteni, hogy az része-e az alakzatnak, vagy egy későbbi becsapódás nyoma. (forrás: www.csillagaszat.hu)

Féreglyuk vagy sem?

A féreglyukon keresztül a sci-fi történetek szereplői, a csillagkapu hősei játszva, hétköznapi módon közlekednek különféle világok között, feltételezve, hogy a féreglyuk stabil. A kutatók viszont teljesen valószínűtlennek tartják, hogy valaha is létezhetett csillagkapu.

Am a féreglyuk jelenségét Albert Einstein és Nathan Rosen már 1935-ben leírta. A féreglyuk szerintük híd a téridő két pontja között, hiányzik belőle az eseményhorizont, és ha ez nincs, akkor semmi akadálya, hogy az ember belémerülve egy másik világban lépjen ki belőle.

Az elmélethez kapcsolódva a genfi CERN kutatóközpontban hamarosan elindítják a hatalmas LHC részecskegyorsítót. (A valaha épült legerősebb gépezet az LHC-részecskegyorsító 1999 óta készül, és 2008-ra tervezik az üzembe helyezését. Ehhez egy hatalmas

csarnokban szerelik össze a berendezés részegységeit. Összeillesztés után a szerkezetet ismét elemeire bontják, hogy az egységek mintegy 100 méteres út után a föld alatti végső helyükre kerüljenek.)

A kutatók jó néhány feladatot előkészítettek már a számára. Ezek egyike egy fekete-, illetve egy féreglyuk létrehozása.

S. Hawking szerint a fekete lyuk létrejötte után azonnal meg is szűnne. Ha nem így történne, annak súlyos következményei lehetnének, hiszen mint ismeretes, a fekete lyuk mindent elnyel, ami a közelébe kerül. Az első áldozata bolygónk lenne.

Michael Morris és Kip Stephen Thorne elméleti fizikusok kiötlötték a féreglyuk stabilitását szolgáló technológiát, így már csak az energiahányt kell legyőzni. (Lehet, hogy értetlenek vagyunk még a gigászi energiákra? ☺) (forrás: 3. évezred – február)

„Mert senki sem él túl egyedül”

Néhány adat:

- 1 hektár 70-80 éves erdő a fennállása alatt 900 tonna szenet von ki a levegőből
- Egyetlen fa életműködése alatt 20 millió köbméter levegőt képes kémiaiilag megtisztítani a széndioxidtól
- Egy idős fa évi oxigénproduktuma közel 200 kg
- Egy autó évi oxigén-felhasználása 5000 kg, ezt 30 fa tudná pótolni
- Budapesten évente 2000 fa pusztul el, ugyanakkor az autók száma évente 15-20 ezerrel nő
- 1 kg üzemanyag elégetéséhez 17 kg levegő szükséges, és ez 12-14 köbméter szennyezett levegőt produkál
- 1 m² levélfelület több mint 1 kg szennyezőanyag kiszűrésére képes a vegetációs időszak alatt
- 1 hektár erdő évente 70-100 tonna szennyezőanyagot közömbösít.

És egy kérés: minden családtagunk után ültessünk egy fát, és minden autónk után kettőt, akkor – megfelelően sok résztvevő esetén – tehetünk a globális felmelegedés lassításáért. (www.foldegyesulet.hu)

Korallzátonyvédők

Florida partja közelében 1970-ben kétmillió(!) gumiabroncsból mesterséges zátonyt építettek. Az építők abban bíztak, hogy a gumikon megtelepednek a korallok, és azokban apró élőlények találnak menedékre. A veszélyeztetett korallzátonyokat akarták megvédeni, ám az ellenkezője következett be: a gumiabroncsok kipisztították a meglévő korallokat is(!).

A gumiabroncsokat acélláncokkal kötötték egymáshoz, a láncok azonban korrodálódtak, és többé már nem rögzítették az abroncsokat, melyek elszabadulva a tengermozgás hatására a koralloknak csapódtak.

A kudarc ellenére a kutatók folytatni akarják a projektet, mondván, nem az elgondolás volt rossz, hanem a technológia. A mesterséges gumizátony egyes részei ugyanis már stabilak, kifejlődtek rajtuk a korallok, ezért a láncok helyett most ellenálló nejlonszálakkal tervezik egymáshoz rögzíteni a gumiabroncsokat. *(Mit tegyünk a világban felhalmozott rengeteg abronccsal? Nosza, tüntessük el a szem elől! Az óceánokban van elég hely! – De mi lesz száz, vagy kétszáz év múlva?)* (forrás: 3. évezred)

Az agresszióról

UFO magazin – Dr. Szilágyi Mária: Jó és rossz készleteseink c. cikke nyomán

Régóta tudott, hogy hangulatunkat befolyásolja a fény. A téli hónapok fényszegény időszakában többször vagyunk leverték, szorongók, depressziósak, az életet kilátástalannak érzékeljük, és ez csökkenti a tűrőképességünket, amit agresszív megnyilvánulásaink is bizonyítanak.

Igen ám, de az agresszivitás manapság már nem csak a téli hónapokra korlátozódik. Mi lehet ennek a valódi oka? A kutatók még ma sem tudják, hogy az agresszivitás az emberben alapvetően (biológiailag) van-e jelen, vagy csak tanulási folyamat következménye.

A doktornő az utópia körébe utalja azt a feltételezést, hogy lehetséges agressziómentes élet, vagyis olyan társadalom, amely mentes az agressziótól. Valószínűleg a társadalom nem lenne képes a fejlődésre, mert az agresszió bizonyos esetekben pozitívum.

Azt gondolhatnánk, hogy az agresszió csak fizikai. A cikkből megtudhatjuk, hogy van szellemi agresszió is.

Ilyen a nyelv megerőszkolása, mint például egyes televízió-műsorok, reklámok, interaktív játékok, agresszív képregények, könyvek. Legújabb ilyen találmány a csecsemőknek készített mesecatorna(!).

Minden szülőnek tudnia kell, hogy a gyermeknek első három évében a szüleire, legfőképp az édesanyjára van szüksége és nem a televízióra. A figyelem, az elfogadó szeretet döntő abban, hogy milyen felnőtté válik a gyermek.

Manapság már az iskolákat is áthatja az agresszivitás, mert az a hely, ahol folyamatosan versenyztetik az embert (versenyistálló) agresszivitást vált ki.

De agresszívvá teszi az embert az állandó rohanás is. Mindennel sietni kell: az öltözködéssel, az evéssel.

A szülők megértő figyelem helyett mobiltelefont, MP3 lejátszókat adnak gyermekeiknek. Tudnunk kell azt is, hogy a gyermek ilyen agresszív környezetben bizony erőszakossá válhat.

Mindez persze kiváló üzlet. Kit érdekel, hogy a gyermek majd felnőtt és alacsony tűrőképességű, neurotikus, szorongó, agresszív felnőtté válik *(aki az agresszióját nem a pozitív, az élet és a társadalom megvédésére, hanem az ellen fogja használni)*.

Novellapályázat

„A jövő sportja, a sport jövője”

Az Új Galaxis szerkesztősége novellapályázatot hirdet, amelyre sporttal kapcsolatos írásműveket várnak. A pályázaton bárki részt vehet tetszőleges számú pályaművel.

Műfaj: **novella**

Terjedelem: **50-150 ezer leütés**

Téma: - A sport szerepe a jövő embereinek életében.
- Hol lesznek a teljesítményhatárok?
- A sport szórakozás, vagy élet-halál harc?

A témamegjelölés mindössze némi útmutatást kíván adni az érdeklődőknek, valójában minden novellát szívesen látnak, amelynek bármiféle kapcsolata van a sporttal. A műfaj jellegéből adódóan azonban természetesen elvárás, hogy az írás megfeleljen a science fiction jellemzőinek.

Díjazás: az első hat helyezettnek **publikálási lehetőséget** ajánlanak fel az Új Galaxis antológia 13., őszi számában, ezen felül az első három helyezett könyvjutalomban is részesül.

A műveket **Word** formátumban az **ujgalaxis@gmail.com** email címre lehet beküldeni, vagy **CD-n** (floppyn) a következő címre: Bódi Ildikó, 3100. Salgótarján, Fáy András krt. 86.

A pályázat beküldési határideje: **2008. június 30.**

Könyvajánló

Megjelent Peter Sanawad Merkúr című novelláskötete. Az antológia rövid írásai a Merkúrra érkezett első űrhajósok kalandjait beszélik el. A képekkel illusztrált kötet könyvesbolti forgalomban nem kapható, kizárólag csak az interneten rendelhető meg február végétől, a Lilli kiadó oldalán (www.lilli.hu) puha vagy keménykötéses kivitelben. A kötet novellái Weöres Sándor versei alapján készültek.

Tisztelegjünk emléke előtt

Hét évvel ezelőtt, 2001. február 25.-én megszűnt dobogni Hajagos T. János szíve. A Magyar SF Egyesület vezetője 32 éves korában elaludt. Egy percre némán emlékezünk meg róla.

Idézzük föl az Avana Arcképcsarnok 2001/3. számából Oláh Miklós szavait:

„Emlékeimben Jancsi alakja úgy maradt meg, hogy örökké rohant, szervezett valamit, grafikusokkal beszélt, nyomdászokkal tárgyalt (...) szerkesztőknek vitt elkészült anyagot, híres emberekkel bonyolított le telefonbeszélgetéseket, hogy meghívja őket a legközelebbi klubnapra – mindig hozott valami érdekes hírt, ötletet, megvalósításra váró tervet. És dőlt belőle a szó, óriási volt benne a közlési vágy, mintha csak érezte volna, hogy rövidre szabott élete kevés lesz ahhoz, hogy minden tervét meg tudja valósítani...”

TÁMOGATÓINK:

SALGÓTARJÁN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

SZABÓ LEVENTE – BUDAPEST
SZILAS DRINK KFT. – SZILASPOGONY
SZÉLES & SZÉLES KFT - B.GYARMAT

PANNONDRINK és MILLENNIUM Élelmiszeripari és
Kereskedelmi Kft.- PÁSZTÓ

Az Avana Egyesület Számlaszáma:

SAJÓVÖLGYE TAKARÉKSZÖVETKEZET
SALGÓTARJÁN
55400187 – 11032814

Éves tagsági díjunk – 3000,- Ft – erre a számlára fizethető be.

KÉRJÜK, TÁMOGASSA AZ AVANA KÖZHASZNÚ
TEVÉKENYSÉGÉT!

Adószámunk: 18635212-1-12

AVANA SF Hírlevél VII. évfolyam 2. szám (94.)
2008. FEBRUÁR

Felelős kiadó: **az Avana Egyesület elnöke**
Szerkesztő: Jobbágy Tibor
2074. Perbál Kálvária u. 2.
Telefon: 06-20 / 925-7942

AVANA Egyesület
József Attila Művelődési és Konferencia Központ
Civil Ház 3100 Salgótarján, Fő tér 5.
bodi.ildiko@chello.hu

Munkatárs: **Bódi Ildikó, K.Varga Beáta**
Grafika: **Heim Attila**

Megjelenik 300 példányban
A kiadvány szabadon terjeszthető.